

Reactie Transvisie op de consultatie Wet vereenvoudiging non-binaire geslachtsvermelding

Graag maakt Transvisie als patiëntenorganisatie voor transgender en gender diverse mensen gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het initiatiefwetsvoorstel Wet vereenvoudiging non-binaire geslachtsvermelding. Dit wetsvoorstel is voor de non-binaire mensen in onze achterban van grote betekenis om de volgende redenen:

1. Het wetsvoorstel biedt wettelijke erkenning aan het bestaan van non-binaire mensen en iedereen die niet als man óf vrouw geregistreerd wil staan.
2. De ongelijke behandeling tussen trans mannen en vrouwen enerzijds en non-binaire mensen anderzijds in de toegang tot de juiste geslachtsvermelding wordt opgeheven met dit wetsvoorstel. De rechtbank Den Haag heeft op 18 oktober 2023 geoordeeld dat hier sprake is van ongeoorloofd onderscheid doordat een non-binaire genderidentiteit niet geregistreerd kan worden (ECLI:NL:RBDHA:2023:15524). Met deze uitspraak staat vast dat de Staat een non-binaire geslachtsvermelding moet erkennen en doorvoeren.
3. De drempel voor een langdurige en kostbare gang naar de rechter om een X als geslachtsvermelding te krijgen in het paspoort wordt hiermee weggenomen.
4. De overheid stelt met deze wet de norm dat de identiteit van non-binaire mensen gerespecteerd wordt en op hun eigen verzoek geregistreerd hoort te worden.
5. De wettelijke erkenning van non-binaire geslachtsvermelding zal organisaties en bedrijven naar verwachting aanzetten om ook een dergelijke registratie mogelijk te maken, daar waar dit nu vaak niet het geval is.

Het feit dat een non-binaire geslachtsvermelding enkel nog via een omslachtige en kostbare rechtszaak kan worden verkregen betekent nu voor non-binaire mensen dat ze:

1. Continu verkeerd worden aangesproken en afhankelijk zijn van de goede wil van individuen voor wat betreft erkenning van hun genderidentiteit.
2. Onwil c.q. weerstand ervaren om hun genderidentiteit juist te laten vastleggen bij organisaties en bedrijven, zoals werkgevers, (zorg)verzekeraars, pensioenfondsen, etc.
3. Onnodig vaak ervoor kiezen de eigen genderidentiteit te verbergen uit angst voor afwijzing en negatieve reacties.
4. Zich niet veilig voelen in contact met de overheid.
5. Dat ze niet het gevoel hebben dat ze terug kunnen vallen op de overheid wanneer ze met discriminatie te maken krijgen.

Aan de indiener van het initiatiefwetsvoorstel willen we graag als verbeterpunten nog meegeven:

1. Dit initiatiefvoorstel wordt ingepast in de huidige wet voor wijziging van de geslachtsvermelding van M naar V of andersom. De behandeling van het voorstel om de huidige wet, de Transgenderwet, te vereenvoudigen ligt nu stil in de Tweede Kamer. Dit betekent dat er voor wijziging naar een X mogelijk ook een deskundigenverklaring nodig gaat zijn. Dit wringt met de kennis dat het merendeel van de rechters die verklaring in de rechtszaal niet nodig vonden. In het geval dat de vereenvoudiging van de Transgenderwet niet doorgaat of nog heel lang stil blijft liggen vinden we het belangrijk dat er toch nog naar de rol van de deskundigen gekeken gaat worden.

We zijn sowieso geen voorstander van de deskundigenverklaring, ongeacht welk geslacht je vermeld wil hebben. Voor veel non-binaire mensen is het bovendien minder vanzelfsprekend om een medische transitie te starten dan voor trans mannen en trans vrouwen. Het argument dat een deskundige dan een arts of psycholoog hoort te zijn valt dan al helemaal weg. We zouden het daarom goed vinden als de rol van de deskundige bij de behandeling van dit wetsvoorstel nog eens tegen het licht wordt gehouden. De beperking tot psychologen en artsen mag er wat ons betreft vanaf.

2. Voor alle non-binaire ouders zou het ook mogelijk moet worden om zelf te kiezen of ze als 'ouder' of als 'vader' of 'moeder' op de geboorteakte komen van hun kind. Keuzevrijheid is voor non-binaire personen van groot belang, want er bestaat grote diversiteit onder non-binaire personen.